

Det här verket har digitaliserats vid Göteborgs universitetsbibliotek och är fritt att använda. Alla tryckta texter är OCR-tolkade till maskinläsbar text. Det betyder att du kan söka och kopiera texten från dokumentet. Vissa äldre dokument med dåligt tryck kan vara svåra att OCR-tolka korrekt vilket medför att den OCR-tolkade texten kan innehålla fel och därför bör man visuellt jämföra med verkets bilder för att avgöra vad som är riktigt.

This work has been digitized at Gothenburg University Library and is free to use. All printed texts have been OCR-processed and converted to machine readable text. This means that you can search and copy text from the document. Some early printed books are hard to OCR-process correctly and the text may contain errors, so one should always visually compare it with the images to determine what is correct.

IDUN

1895

Praktisk veckotidning för kvinnan och hemmet

UNDER MEDVERKAN

AF

LINA BERG (L. S.), ELLEN BERGSTRÖM, ELLEN FRIES,
AMANDA KERFSTEDT, ELLEN REY, LOTTEN VON KRÆMER, MATHILDA
LANGLET, LEA, VILMA LINDHÉ, MATHILDA ROOS, ANNA WAHLENBERG, EVA
WIGSTRÖM (AVE), A. U. BÅÅTH, DANIEL FALLSTRÖM, GEORG
NORDENSVAN, JOHAN NORDLING, BIRGER SCHÖLDSTRÖM m. fl.

UTGIFVEN

AF

FRITHIOF HELLBERG

Stifts- och landsbiblioteket
i Skara

STOCKHOLM

TRYCKT HOS IDUNS TRYCKERI AKTIEBOLAG

— Iduns äpplen, som man vet,
Väl kunna hjärtat ungdom skänka,
Men ej vår kropp odödlighet.

Frans Hedberg.

INNEHÅLL.

Uppsatser i ämnen rörande kvinnan och hemmet:

	N:r
Balatmosfär; af <i>Herbert</i>	1
Om nyårshälsningar och nyårskort; af <i>Mathilda Langlet</i>	1
En prisuppgift; en viktig fråga för alla husmödrar.....	1
Stockholms internationella lärarinnehem.....	1
Den förstfödde; af <i>A. G.</i>	2
En rationell städning af våra boningsrum.....	2
Följderna af ett olycksfall; af <i>A. M.</i>	2
»Fridsdufvor»; åter några ord om våra nyårskort; af <i>Laura Fitinghoff</i>	2
Sällskapslivet i yttersta västern; af <i>Hj. Cassel</i>	2
Farrar om barnauppfostran.....	3
Kvinnorna och rösträttsfrågan.....	3
Kvinnliga pianostämmare.....	3
»Roliga historier»; af <i>Sara</i>	3
Våra gamla; af <i>Laura Fitinghoff</i>	4
»De rysliga telefonisterna»; några bittra erfarenheter af <i>En kvinnlig telefonist</i>	4—6
Hemstudier; af <i>»Studiosa»</i>	5
Iduns läkarartiklar. I: Huden och dess vård; af <i>D:r Arvid Afzelius</i>	5—8
II: Om dieten vid sjukdomar i matsmältningsorganen; af <i>D:r Otto Sandberg</i>	13—15
III: Om bad- och brunnskurer; af <i>D:r Alfred Levertin</i>	18—22
IV: Om ryggradskrökningarnas förekomst och behandling; af <i>D:r A. Wide</i>	28
V: Om våra födoämnen; några allmänna synpunkter af <i>Prof. Rob. Tigerstedt</i>	33—38
VI: Något om gymnastik och i synnerhet sjukgymnastik; af <i>D:r Astley Levin</i>	43
VII: Några ord om uppfödandet af barn under första lefnadsåret; af <i>D:r Carl Flensburg</i>	49—50
Ett nationallyte; ett inlägg från mannens sida af <i>H. C.</i>	5
En diskussionsafton i Kvinnoklubben; af <i>Kata Dalström</i>	5
Pjollerspråk; också en språkfråga; af <i>Erny</i>	6
Bakom grannasmors kulisser.....	6
Juridisk rådgivare åt kvinnor.....	7
Nya Idun; af <i>..... a..... t</i>	7
Järnvägskvinnor; en studie från ett kvinnligt arbetsfält; af <i>P—d—f</i>	8
»Här ska städas!».....	8
Damernas tillskningsdryck; något om kaffet, dess tillagning, surrogater m. m. af <i>En gammal kaffemoster</i>	8, 9
Vid sexton år; af <i>Ina Stockenström</i>	9
Våra barn och tidningsläsningen; af <i>Incognita</i>	9
En ungdomstidning.....	9
Kvinnofrågora vid årets riksdag.....	9
»Byta flickor»; af <i>Hj. Cassel</i>	10
Kvinnoarbetet i ämbetsverken; några erfarenhetens ord af en manlig f. d. chef.....	10
Systrar; af <i>Ellen Bergström</i>	11
Också ett lidande; af <i>J. K.</i>	11
En rationell städning af våra boningsrum; prisbel. uppsats af <i>Dici</i>	11
Kvinnan i kyrkans tjänst.....	12
Barn och kortspel; af <i>Erny</i>	13
Skrifva bref; af <i>Lennart Hennings</i>	13
»Gamla familjeflickor»; af <i>Elvira</i>	14
En hälsning från <i>Florence Nightingale</i>	14
Några ord om sorgdräkten; af <i>Ellen Bergström</i>	14
Hvad jag vann genom fasthet; af <i>Ilse Franke</i>	15
Rosor; af <i>O. T.</i>	15
Ädelstenarnes symbolik; af <i>P. Z.</i>	15
Kvinnan och lifvårdsåtervändningen; af <i>L—a S.</i>	16
En visit i underjorden; några interiörer från Sveriges största kök, skisserade för Idun af <i>Johan Nordling</i>	16
Tjänareförsäkring.....	17
En studentskeförening.....	17
Familjebref och hjärteband; af <i>Margit</i>	17
Hon och han; ett kapitel om bildning; af <i>Efraim Rosenius</i>	18
Stockholms äldsta hushållsskola; en 25-årsfest.....	18
Kvinnan och likbränningen; spörsmål af en oinvigd; af <i>Ilse Franke</i>	19
Lifvets middag; efter en främmande idé af <i>Ellen Bergström</i>	20
Hvad »gubben vinter» lämnat kvar; en liten blomsterrevy af <i>S—m</i>	20, 21
Tänk först och tala sedan! Af <i>A. G.</i>	21
På äktenskapslotteriet; vinster och niter; af <i>Moster Berta</i>	22
Gardiner och gardintvätt; af <i>Hedvig Fuchs</i>	22
Min hönsgård; af <i>Bien</i>	22

	N:r
Ett jubelår; af <i>Ave</i>	47
»Vår mamma»; af <i>Kraka</i>	48
Tolstoyaner; af <i>Anna A.</i>	49
Axplockning ur julkärven.....	49
Väfnad som hemsjöld; af <i>Hulda Lundin</i>	49
Släktkärlek; af <i>Adolf Hellander</i>	50
Hemmet i konungaborgen; strödda anteckningar af hofpredikanten <i>J. Vallin</i> . (Illustrationer af <i>V. Andrén</i> samt efter fotografier i k. slottets samling).....	51
Skymningsbrasan; af <i>Ellen Key</i> (Med ill. af <i>Jenny Nyström</i>).....	51
Sylvesterafton; af <i>St</i>	52
Kvinnorna och Konstnärsgillet; ett femtioårsminne af <i>C. W. M.</i>	52

Noveller, skildringar och kåserier:

Oupplösliga band; novell för Idun af <i>Sylvia</i>	1—5, 7—16
En bekännelse; för Idun af <i>Jane Gernandt-Claine</i>	2
Faster Henrika; en liten hemstudie af <i>Sophie Linge</i>	3
En bröllopsdag; skiss för Idun af <i>..... i</i>	4
Ur minnets laterna magica; en af de stora o. goda jag känt; af <i>E. R—y</i>	5
»Straffad...?» Skiss af <i>Hermine Villinger</i>	7
Ur minnets laterna magica; af <i>E. R—y</i> . II.....	8
Vinter; två bergslagshistorier af <i>Karl Erik Forsslund</i>	9
Vaka; ett litet nattstycke för Idun af <i>Bell Grot</i>	10
Dufvorna; af <i>Ivan Turgenjeff</i> . Öfvers. från ryskan af <i>Elin Sch—y</i>	11
Sägner; berättelse af <i>Hedvig Indebetou</i>	12—14
På utsiktsberget; af <i>E. Lisz-Blanc</i>	15
En vårdrom; skiss af <i>Elisabeth Kuylentstjerna</i>	16
Att skiljas; af <i>Fiore della Neve</i>	17
Tant Lottens norska resa; ber. för Idun af <i>Vera Verle</i>	17—20, 22, 23
Från en Stockholmsfru på långfärd.....	18, 24, 29
Fru Elise; skiss för Idun af <i>Reinhold Winter</i>	19
I drömmar; af <i>Hjalmar Söderberg</i>	20
Nytt lif; af <i>Ludvig Ganghofer</i>	21
Från festföreställningarna i Bremen, Funcke om »Kristus». Bref och interview af <i>Sigrid Elmblad</i>	23
Det klingar... Af <i>Ludvig Ganghofer</i>	23
Den gamle kanonen; af <i>Reinhold Winter</i>	24
Ett räknetal; skiss för Idun af <i>Vilma Lindhé</i>	24—29
Reträtt; skiss af <i>Erny</i>	25
Ny vår; skiss för Idun af <i>Sophie Linge</i>	26
Det röda skenet; af <i>Ludvig Ganghofer</i>	27
Prinsessans juveler; af <i>L. S.</i>	29
David Thor; några drag ur en reformators lefnad; skiss för Idun af <i>Petrus Hedberg</i>	29—33
Vid hemmets dörr; skiss för Idun af <i>Elisabeth Kuylentstjerna</i>	31
På sommarnöje; bref från Dalarö af <i>Elvira</i>	32
Dodo; skiss för Idun af <i>Lisa Schröder</i>	34
Far; skiss för Idun af <i>Elin Ameen</i>	34—38
Välvilja; teckning för Idun af <i>Sylvia</i>	35
Mamsell Stafvas »själviskhet»; också en interview af <i>Erny</i>	36
En överraskning; skiss för Idun af <i>Georges Morny</i>	37
I frestelse; af <i>Johanna van Woude</i> . Öfvers. från holländskan af <i>Elin Sch—y</i>	38
I atelier; en äktenskapsscen af <i>Max Hirschfeld</i>	39
En liten visa; af <i>Birger Schöldström</i>	39
Bells hatt; från engelskan af <i>Ellen Bergström</i>	39
Barn; för Idun af <i>Axel Wallengren</i>	40
»Min kompanjon»; af <i>Olga Wohlbrück</i> . Öfvers. af <i>J. Nordling</i>	40
Skaldens syster; ett ungdomsminne; ber. af <i>François Coppée</i>	41
Marguerite; skiss för Idun af <i>Ada Allen</i>	41—43
Drottning Oda; för Idun af <i>Ina Stockenström</i>	42
Modeste; öfvers. från franskan.....	43
Vid kaffet; amatörfotografier för Idun af <i>Hugo Falk</i> . Botad.....	43
På kräftmäte.....	46
På min dotterdotters ålderdom; af <i>Clæ's Lundin</i> . I, II.....	44, 45
Bara en liten historia.....	44
»Ett passande parti»; skiss af <i>Adolf Hellander</i>	44, 45
»Gull-Gull»; skiss af <i>Ludvig Ganghofer</i>	45
Omplanterad; af <i>Sophie Linge</i>	46
Om hösten; af <i>Karl Erik Forsslund</i>	46

	N:r
En tågsammanstötning; skiss för Idun af Karl A. Tavaststjärna	47
Hvita sippor; skiss för Idun af Nathalia Walengren	48—50
Min blinda syster; från engelskan af Bien ..	48
Julidyll; af Lennart Hennings	50
Gamla stilen; en julberättelse af Hedvig Indebetou (Med ill. af Gerda Tirén)	51
Veka hjärtan; skiss af Anna Wahlenberg (Med ill. af Jenny Nyström)	51
Jul i skogen; efter en folksägen af Mathilda Lönnberg (Med ill. af Gerda Tirén)	51
Ett vad; af Lea (Med ill. af Jenny Nyström) ..	51
Tröst; af Amanda Kerfstedt (Med. ill. af Jenny Nyström)	51
Gamla Stina; en ögonblicksbild af Elin Ameen (Med. ill. af Jenny Nyström)	51

Poem:

Skogens rå; af Edv. Hammarstedt	1
Minnesvården; af G. H.	2
Önskan; af Sigrd Elmblad	3
Två dikter; af Ellen Lundberg, f. Nyblom ...	4
Till kvinnan! På Publicistklubbens årsfest å Grand Hôtel, den 26 jan. 1895. Af Johan Nordling	5
När ögonen brusto; af Fredrik Nycander	6
Kvällsstämning; af Daniel Fallström	7
Hemlig sorg; af E. N. Söderberg ..	8
Afskedssång; af Axel Karlfeldt	8
Min tillkommande; af E. Tornérhjelm	11
Fyra dikter af Ada Negri. Försvenskade af Sigrd Elmblad	12
Till Wilma Hallé; efter en konsert, af Lotten von Kræmer. (Med en porträttbild)	12
Islossning; af Ellen Lundberg, f. Nyblom ..	13
En kärleksvisa; af Adolf Strömstedt	14
Påsk; af L. S.	15
Zigenare; af Ernst Högman	16
Kung drömmare; af Karl Erik Forslund ..	17
Min dotter; af Laura Fittinghoff	18
I skymningen; efter Swinburne, af Sigrd Elmblad	19
Den gamla visan; af Anna Knutson	20
Fabriksarbeterskan; af Lennart Hennings ..	21
Pingst; af Lotten von Kræmer	22
Marie sänghalm; af Anna Knutson	23
Strandsång; af Theodor Lindblom	24
Längtan (Midsommar 1894); af Anna A.	25
Till kronprinsessan Victoria; af Daniel Fallström	25
Sång på vattnet; af Hjalmar Söderberg	26
Vid »Esselde» kista; af Anna A. Wästberg ..	27
En ängel genom rummet gick; af Anna Knutson	27
I de ljusa nätter ... Af Daniel Fallström ...	28
Till d:r Arthur Hazelius; af En svensk kvinna	28
Sagan om Rosalind; af Axel Karlfeldt	29
En man; af Fredrik Nycander	30
»Ins blaue hinein»; af Anna Knutson	32
Två fjärlar jaga hvarandra... Af Daniel Fallström	33
Syster Elisabeth; af Ivar Sköld	34
Sensommar; af Gustaf Meyer	35
Till »allas vår Lea», på födelsedagen den 2 sept. 1895, af En svensk kvinna	36
Säg, har du märkt? Af Lotten von Kræmer ..	37
Höststämning; af Emil Kléen	38
En ung moder; af Ernst Högman	39
Till professorskan Susen Rydberg; af En svensk kvinna	40
Då sista lindlöfvet föll; af Nonny Lundberg...	41
Eva; af Lotten von Kræmer	42
Hvad vore det värdt...? Af Charlotte Lindholm	43
Höstkväll; af Daniel Fallström	44
Barnomsminnet; af Fanny Chrysanter	44
Drottning Eufemia; af Anna Knutson	45
»Den siste athenaren»; af En svensk kvinna	45
Prins och prinsessa; af Ernst Högman	46
Jeanne d'Arc; af Ivar Sköld	47
Ungmövisor; af Herman von Gilm, öfvers. af E. N. Söderberg	48

	N:r
I smekets och kärlekens månad... Af Emil Kléen	49
I Runebergs hem; af Gustaf Lyckow	50
Julsägen; af C. D. af Wirsén (Med ill. af Jenny Nyström)	51
Nordanstorm; af O**** (Med ill. af Carl Larsson)	51
Sveas pansar; af Frithiof Holmgren (Med ill. af D. Ljungdahl)	51
Återfunnen; af Daniel Fallström (Med ill. af Gerda Tirén)	51
Fjärden och ån; af Ellen Lundberg, f. Nyblom (Med ill. af Jenny Nyström)	51
Magdalena; af Anna Knutson (Med ill. af D. Ljungdahl)	51
Morgon och afton; af Tor Hedberg (Med ill. af D. Ljungdahl)	51
Hemma! Af Snorre (Med ill. af Jenny Nyström)	51
Hård seglats; vid årsskiftet af Sigrd Elmblad	52

Biografiska uppsatser:

(De med * betecknade äro åtföljda af ett, de med ** betecknade af två eller flere porträtt.)

*Mathilda Lönnberg; af Edvard Lidforss	1
*Henrika Hagdahl; af Johan Nordling	2
*Britte-Sophie Raab; af Ellen Key	3
*Ellen Lundberg, f. Nyblom; af Daniel Fallström	4
*En kvinnlig vetenskapsresande på katedern	4
*Hulda Lundberg; af Ilse Franke	5
*Johanna Strömberg; af Johan Nordling	6
Bellmans maka; några anteckningar med anledning af hundraårsminnet, för Idun af Birger Schöldström	6
*Eva Fryxell; af L. S.	7
*Alvide Prydz; af A. B.	8
*Marie Charlotte Modig; af L. S.	9
*Lotten Eklund; af Anna Kockum	10
*Gerda Grass; af Elin Ameen	11
*Ada Negri; af Sigrd Elmblad	12
*Tora Hwass; af M. J.	13
*Hildur Hallberg; af L. S.	14
*Bertha Valerius; af John Rogh	15
*Ebba Ramsay; af L. S.	16
**Från årets salonger; af Claës Lundin	17
*Emma Klingberg; af Amanda Leffler	18
*Emelie Nyberg; af K. M.	19
*Eliza Orzesko; af P. P.	20
*Gertrud Adelborg; af Amanda Kerfstedt	21
*Anna Norstedt; af Claës Lundin	22
*Julie Petöfi; en lefnadsskizs af Birger Schöldström	22, 23
*Emma Sebenius; af Lappska	23
*Anna Boberg; af Claës Lundin	24
*Sofi Nilsson; af Brz	25
**Kvinnornas utställning i Köpenhamn	26
*Sophie Adlersparre, f. Leijonhufvud (Esselde); af Ellen Fries	27
*Cathrine Tegnér; af H. W—l	28
*Mina Forsell	29
*Johanna Hedén; af Gustaf Malmkvist	30
*Kristina Nilsson, grefvinna de Casa Miranda (Med en autograf)	31
**Det stora skolmötet; den svenska bestyrelsens kvinnliga medlemmar	32
*Constance Ullner; af V. Lindman	33
*Jeanette Berglind; af L. S.	34
*Hedda af Klercker; af L. S.	35
*Isabel Caroline Somerseth	36
En kvinnobild — utan bild; af H. W—l	36
*Lotten von Kræmer; en självbiografi	37
*Emma Berg; af Daniel Fallström	38
*Mathilda Wrede	39
*Susen Emilia Rydberg; af Nils Linder	40
Till Viktor Rydbergs minne; från de stummas läger; af Eva Fryxell	40
*Karolina Andersson; af V.	41
*Mathilda Malling, född Kruse	42
*Vilhelmina af Tibell; af L. S.	43
*Frida Lindholm; af Amanda Leffler	44
*Prinsessan Ebba Bernadotte	45
*Prinsessan Maud	45

	N:r
*Lydia Johnson; af Ellen Bergström	46
*Louise Hammarström; af —r —r	47
*Lucy Thoumaian; en lifsbild från det förtryckta Armenien, af Incognita	47
*Maria Collin; af W. B.	48
*Charlotte Ramsay, »blomman på Kinnekulle», af Ellen Key	49
*Eleonora Duse; af Georg Nordensvan	50
*Hélène Alftan; af V. Lindman	52

Diverse:

Den stora boknyheten; af Hellen Lindgren ...	1
Ur notisboken	1—31, 34—50, 52
Teater och musik	1—24, 27, 29, 31—50
Tidsfördrif	1—50
Litteratur och konst	3, 27, 43, 45, 50
Iduns nästa julnummer	4
Från Iduns läsekreter: Följderna af ett olycksfall; af Fru Anna B—d	4
Apropos Iduns förslag om ärestoder åt kvinnor; af A. K.	4
Ett tack till vapenbrodern	7
»Jobbigt»; af Hans	7
Rent språk om »pjollerspråk»; af En svensk moder	8
Oordentliga äkta män; af En hårdt pröfvad ..	8
Ytterligare sex inlägg om »oordentliga äkta män»	10
»Järnvägsmän» och »järnvägskvinnor»; af H. C.	11
Veka känslor — hårda konsonanter; af Aina ..	11
Färgartyranni; af E. H.	11
Recept på en god äkta man	11
En lösning å la Kolumbi ägg i »städnings» frågan	11
»Rättvisa framför allt!» Af F—d—f	12
När håren gråna... Af Sara	13
»Gamla familjeflickor»; af Elbe	17
Till Elvira; af En fru	17
En strumpstickningsfråga; af Mångårig prenumerant	19
Bruka, men icke missbruka; af Mormor ...	19
Fruar och »familjeflickor»; af A	19
»Gamla familjeflickor» i Finland; af En finska	19
Stoppa strumpor	21
»Svenska bilder»; af En svensk kvinna	22
»Instrumenten i lifskonserten»; af Attila ..	26
Orlofsedlar i otid	26
»Huskatten» på »husrätten»	26
»Chacun a son gout»; af En annan husrått ..	28
Om orlofsedlar i otid; af Juristfru	28
Hvad husmödrarna säga	30
Från tjänarinnornas eget läger; af En pigga å flere pigors vägnar	30
Hur ordna? Af Hemkär	30
Ett barbariskt mod	39
Ett ord om platser mot »fritt vivre»; af Ingar	40
Från en småskolelärarinna; af Nella	41
Lysande framtidsutsikter; af Anna	45
En »hönsgummas» minnen; af A. M.	45
En protest mot »hönsgummans» erfarenheter; af —tz	49
Ett pris	6
Hvilketdera önskar ni?	10
Kristus; några ord om Anton Rubinsteins andliga opera, af Sigrd Elmblad	21
»Iduns skollofskoloni»	23
Af vikt	25
I romanbilagan	26
Af Kristina Nilsson	30
Till deltagarne i sjunde nordiska skolmötet	32
Pensionskassa för sjuksköterskor	38
Mot julen	41
»Våra allra första vänner»	45
Jultäflingen om »julförberedelser och jultäfling»	46
Valkyrian	46
Iduns julnummer och »julnummertäflingen»	47
Den bästa julgåfva åt de unga	50
Idun 1896	52
Kamraten 1896	52